Styrelsens för teknisk ackreditering författningssamling

SWEDAC

ISSN 1101-7805

Utgivare: Erik Hansson

STAFS 1993:13
Utkom från trycket
1994-01-28

# Styrelsens för teknisk ackreditering föreskrifter om krav på och kontroll av vissa mätdon;

beslutade den 6 december 1993

Styrelsen för teknisk ackreditering (SWEDAC) föreskriver med stöd av 4 § förordningen (1993:1066) om måttenheter, mätningar och mätdon följande.

## Föreskrifternas tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter gäller för följande mätdon när de används vid försäljning av andra än färdigförpackade varor efter volym eller vikt i detaljhandeln eller när bränsle säljs efter volym eller vikt som drivmedel eller för direkt uppvärmning av bostäder eller lokaler:

- genomströmningsmätare för andra vätskor än vatten och tillsatsanordningar till dessa,
- mätare med fasta volymmått för andra vätskor än vatten,
- tankfack i bilar och järnvägsvagnar som används som mått samt
- koniska och cylindriska volymmått.

## Utformning av mätdonen

2 § Mätdonen skall uppfylla de krav som framgår av bilagorna till dessa föreskrifter.

## Kontroll av mätdonen

3 § Mätdonen skall genomgå sådan kontroll (undersökning och godkännande) som föreskrivs i 4-7 §§. Koniska och cylindriska volymmått behöver dock enbart genomgå sådan kontroll som föreskrivs i 5 §.

Typkontroll

4 § Kontroll av om en mätdonstyp har de egenskaper som uppfyller typgodkännandekraven. Om en mätdonstyp uppfyller kraven skall ett typgodkännandebevis utfärdas och en typgodkännandebeteckning fastställas.

Första verifikation

5 § Kontroll av att nytillverkade eller ombyggda mätdon uppfyller angivna krav och, när typgodkännande utfärdats, överensstämmer med den godkända typen.

Omverifikation

6 § Kontroll av att ett mätdon alltjämt uppfyller angivna krav och, när typgodkännande utfärdats, överensstämmer med den godkända typen (omverifikation).

Omverifikation skall ske före utgången av giltighetstiden för föregående verifikation eller i övrigt efter underhåll eller reparation när föreskriven plombering brutits.

Giltighetstiden för en verifikation är för:
- tankfack fem år,
- mätdon med fasta volymmått sex år och för
- övriga mätdon två år.

Giltighetstiden beräknas från tidpunkten för första verifikation eller närmast föregående omverifikation.

7 § Ett mätdon som vid en omverifikation har ett visningsfel till innehavarens fördel som överstiger det tillåtna visningsfelet men understiger det dubbla tillåtna visningsfelet får användas under högst två veckor innan felet åtgärdas och därefter under ytterligare två veckor innan en godkänd omverifikation har genomförts.

Ett mätdon som vid en omverifikation har ett visningsfel till innehavarens fördel som överstiger det dubbla tillåtna visningsfelet får inte användas innan en godkänd omverifikation har genomförts.

Kontrollorgan

8 § Första verifikationen och omverifikationen skall utföras av ett organ som ackrediterats för denna uppgift av SWEDAC enligt SWEDAC:s allmänna föreskrifter för ackrediterade laboratorier eller av ett organ som tecknat avtal med SWEDAC om ömsesidigt erkännande.





Första verifikation och omverifikation får inte utföras av ett organ som hör till innehavaren av mätdonet eller av ett denne närstående organ.

Första verifikationen får även utföras av tillverkare med kvalitetssystem enligt standarden EN 29 002 som certifierats av ett certifieringsorgan som ackrediterats för denna uppgift av SWEDAC eller av ett organ som tecknat avtal med SWEDAC om ömsesidigt erkännande.

Märkning

9 § Typgodkännandebeteckning och övrig märkning som anges i typgodkännandebeviset skall på ett tydligt och varaktigt sätt anbringas på mätdonet.

Mätdon som vid första verifikation eller omverifikation uppfyller kraven i dessa föreskrifter skall av kontrollorganet förses med ett verifikationsmärke utformat enligt bilaga 6.

Om ett mätdon vid en kontroll har ett visningsfel som överstiger den tillåtna skall gällande verifikationsmärke avlägsnas.

Rapporteringsskyldighet

10 § Om ett organ vid en omverifikation finner ett mätdon med ett visningsfel till innehavarens fördel som överstiger det dubbla tillåtna visningsfelet skall detta rapporteras till SWEDAC.

---

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 februari 1994.

LARS ETTARP

Erik Hansson

Övergångsbestämmelser:

1. Innan sådana organ som anges i 8 § har ackrediterats skall kontrollen utföras av Sveriges Provnings- och Forskningsinstitut AB (SP).

2. Typgodkännanden som har meddelats med stöd av äldre föreskrifter gäller under godkännandets giltighetstid. För förlängning av sådant godkännande gäller vad som föreskrivs i de äldre föreskrifterna.

Bilaga 1

# MÄTARE MED FASTA VOLYMMÅTT FÖR ANDRA VÄTSKOR ÄN VATTEN

## Tillämpningsområde

1 Dessa föreskrifter gäller mätare med fasta volymmått för andra vätskor än vatten vilka är utförda i intervallet 20 milliliter till 500 liter.

## Konstruktionskrav

2 Ett mätkärl skall vara utfört i glas, metall eller annat material som är lämpligt från hållfasthets- och formbeständighetssynpunkt. Kärlet skall vara utformat så att fullständig fyllning och tömning av kärlet kan ske utan svårighet. Kärlet kan vara graderat eller ograderat.

3 Om mätkärlets rymd begränsas av en fri vätskeyta skall kärlet vara så utformat att vätskeytans höjd ändras med minst 0,5 mm vid det största visningsfel som är tillåtet vid omverifikation.

## Volymangivelse

4 Ett mätkärls nominella volym skall anges som $1 \cdot 10^n$, $2 \cdot 10^n$ eller $5 \cdot 10^n$ där n är noll eller ett heltal.

5 Ett mätkärls volym skall anges på ett tydligt och varaktigt sätt. Följande måttenheter skall användas: kubikcentimeter (milliliter), kubikdecimeter (liter) eller kubikmeter.

## Största tillåtna visningsfel

6 Följande visningsfel tillåts mellan mätkärlets nominella volym och dess verkliga volym. Vid kontroll skall om möjligt den vätska användas för vilken mätaren är avsedd.





| Volym | Första verifikation | Omverifikation |
|---|---|---|
| 0,02 l - 0,1 l | – 2 ml | ± 2 ml |
| 0,1 l - 0,2 l | – 2 % av volymen | ± 2 % av volymen |
| 0,2 l - 0,4 l | – 4 ml | ± 4 ml |
| 0,4 l - 1 l | – 1 % av volymen | ± 1 % av volymen |
| 1 l - 2 l | – 10 ml | ± 10 ml |
| 2 l och däröver | – 0,5 % av volymen | ± 0,5 % av volymen |